

ទឹន្យាស្ថានមណ្តុះមណ្តាល និទ ម្រាចក្រាទដើម្បីអតិចខ្លាន់កម្ពុជា Cambodia Development Resource Institute

រលាយអារស៍ថ្មីៗស្គីពីសេដ្ឋអិច្ឆអង្គុខា

Flash Report on the Cambodian Economy

តញ្ញា ២០០៨ / September 2008

សាំ១ ច័ន្ទមាឡ / Saing Chan Hang នាន់ ជាសីស / Phann Dalis ច៉ុន ជុំណោ / Pon Dorina ច្បី១ ចុត្តា / Hing Vutha និ៍ទ ទុស៊ីណារិធ្លិ / Phim Runsinarith

បកប្រែដោយ: **យុ សិន្និន្នៃ សិទ ឆ្លុច ជានៃ្ឋឡើ**

ភ្នំពេញ កម្ពុជា Phnom Penh, Cambodia

TO SUBSCRIBE, PLEASE CONTACT:

មគុស្រាយគារា១សំខាន់ៗ

សេចក្តីសង្ខេបនេះ គូសបញ្ជាក់ពីនិន្នាការសូចនាករសេដ្ឋកិច្ចមួយចំនួនរបស់ កម្ពុជា និងប្រទេសជាដៃគូ ដោយផ្តល់ការប្រៅបធ្យេបតូលេខនៃខែនេះ ជាមួយនឹងខែមុន១ ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ និង ២០០៧ ។

នៅត្រីមាសទី២ ឆ្នាំ២០០៨ អនុមតិវិនិយោគគិតជាទ្រព្យសកម្មជាប់លាប់
ក្នុងវិស័យសេវាកម្ម កើនឡើងខ្ពស់ ដោយសារមានកំនើនយ៉ាងខ្លាំងក្នុង
អនុមតិវិនិយោគខាងទេសចរណ៍គឺ ៤០១៥លានដុល្លារ ច្បេបនឹង ៩៣.៧
លានដុល្លារ នៅត្រីមាសមុន។ អនុមតិសណ្ឋាគារនៅថេរត្រឹមសូន្យដដែល
ចាប់ពីត្រីមាសទី៤ ឆ្នាំ២០០៧ មក។ តំលៃអនុមតិសេវាកម្មកើនឡើង
មយជាសាមសិប ធ្យប់នឹងតំលៃអនុមតិឆ្នាំមុន។

នៅខែមិថុនា ២០០៨ ចំនួនភ្ញៀវទេសចរមកដល់កម្ពុជា ធ្លាក់ចុះ ១៣% ។ ចំនួនភ្ញៀវមកសំរាកលំហែថយចុះ ១៩% និងភ្ញៀវមកធ្វើជំនួញថយចុះ ១១% ។ ធ្យើបនឹងឆ្នាំមុន ចំនួនភ្ញៀវទេសចរមកដល់កម្ពុជា កើន ៣% ។

នៅខែមេសា ២០០៨ តំលៃអនុមតិគំរោងសាងសង់នៅភ្នំពេញកើន ៧៣% ដែលបណ្តាលពីកំនើនមួយជាបីនៃតំលៃអនុមតិគំរោងសាងសង់ផ្ទះល្វែង និង សំនង់ផ្សេង១ទៀត។ តំលៃអនុមតិគំរោងសាងសង់នៅភ្នំពេញ កើនឡើង ជិតមួយជាប្រាំបួន ធ្យេបនឹងតំលៃអនុមតិឆ្នាំមុន។

នៅខែកក្ដដា ២០០៨ ថ្លៃទំនិញប្រើប្រាស់គ្រប់មុខកើន ២២.៣% ធ្យេបនឹង ឆ្នាំមុន។ ថ្លៃម្ហូបអាហារកើន ៣៩.៣% និង ការដឹកជញ្ជូននិងគមនាគមន៍ កើន ២៨.៣% ។ នៅខែសីហា ២០០៨ សាំង និង ម៉ាស៊ូត ធ្លាក់ថ្លៃមកត្រឹម ៥៥៤២រ្យេល/លីត្រ និង ៥៤៥០រ្យេល/លីត្រ ធ្យេបនឹង ៥៨១២ រ្យេល/លីត្រ និង ៥៦៦០រ្យេល/លីត្រ នៅខែមុន ។ ថ្លៃសាំង និង ម៉ាស៊ូត នៅខែសីហា ២០០៨ នេះ នៅតែខ្ពស់ជាងកាលពីមួយឆ្នាំមុននៅឡើយ ។

នៅខែឧុសភា ២០០៨ អត្រាការប្រាក់លើកំចិធនាការរយៈ១២ខែ នៅថេរ
គឺ ១៥.៨% សំរាប់កំចិជាប្រាក់ដុល្លារ និង ២២.៥% សំរាប់កំចិជាប្រាក់
រ្យេល។ នៅខែសីហា ប្រាក់រ្យេលឡើងថ្លៃ ទល់នឹងប្រាក់ដុល្លារ និង ប្រាក់
បាតថៃ ដោយប្តូរបាន ៤១០៨រៀល/ដុល្លារ និង ១២១.៧រៀល/បាត ។
ប៉ុន្តែប្រាក់រៀលបានធ្លាក់ថ្លៃ ទល់នឹងប្រាក់ដុងរៀតណាម ដោយប្តូរបាន
២៤.៨រៀល/១០០ដុង។

Highlights

This section highlights trends of a number of economic indicators of Cambodia and its partners. It compares figures of the current months with earlier months in 2008 and 2007.

The second quarter of 2008 experienced a substantial rise in fixed asset investment approvals in services. The rise was mainly driven by a huge increase in tourism investment approvals, which were USD4015 m compared to USD93.7 m. a quarter earlier. Hotel approvals have remained null since fourth quarter 2007. The value of service approvals was 30 times that of a year earlier.

In June, the number of foreign visitor arrivals dropped by 13 percent. Holiday arrivals fell 19 percent, while business arrivals were by 11 percent. From a year earlier, the number of foreign tourist arrivals was up by 3 percent.

In April, the value of construction approvals in Phnom Penh grew by 73 percent, backed by a triple surge in values of flats and other construction approvals. The value was almost nine times that of April 2007.

In July, overall prices of consumer goods were up by 22.3 percent from a year earlier. Food prices were up 39.3 percent, followed by transportation and communications, 28.3 percent. In August, diesel and gasoline prices were at 5542 riels/ ℓ and 5450 riels/ ℓ , down from 5812 riels/ ℓ and 5660 riels/ ℓ of the preceding month. August prices were still higher than a year earlier.

In May, interest rates on 12-month dollar and riel bank loans were unchanged at 15.8 and 22.5 percent, respectively. In August, the riel appreciated against the US dollar and Thai baht trading at 4108 riels per dollar and 121.7 riels per baht, and depreciated against the VN dong selling at 24.8 riels per 100 dong.

នៅខែមេសា ២០០៨ អតិរេកថវិការបស់រដ្ឋាភិបាលថយចុះ ៧% ធ្យើបនឹង ខែមុន មកត្រឹម ២៦២ពាន់លានរៀល ។ ធ្យើបនឹងឆ្នាំមុន អតិរេកថវិកា កើន ៤៦% ។ ទន្ទឹមគ្នានេះ ចំនូលថវិកាចរន្តថយចុះបន្តិច ប៉ុន្តែធ្យើបនឹង ចំនូលឆ្នាំមុន វ៉ាកើន ៤០% ។ នៅខែមេសា ២០០៨ ចំនាយថវិកាចរន្តថយ ចុះបន្តិច មកត្រឹម ២១០ពាន់លានរៀល ធ្យើបនឹង ២១៨ពាន់លានរៀល នៅខែមុន។

នៅខែសីហា ២០០៨ នៅខេត្តស្យេមរាប និង បាត់ដំបង ត្រីស្រស់បានឡើង ថ្ងៃយ៉ាងខ្លាំង រីឯនៅខេត្តកំពង់ស្ពឺ ត្រីស្រស់បានធ្លាក់ថ្លៃ ។ នៅខេត្តស្យេមរាប ថ្ងៃសាច់គោកុណភាពលេខ១ បានថយចុះ ១២% ប៉ុន្តែវ៉ានៅថេរតាមខេត្ត ជ្រើសរើសផ្សេងឡេត ។ នៅកំពត សាច់ជ្រូកកុណភាពលេខ១ បានធ្លាក់ថ្លៃ ២០% ។ អង្គរផ្គាខ្លីមានថ្ងៃនៅថេរដដែល។

នៅខែកក្ដដា ២០០៨ អត្រាអតិជរណាពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំនៅ US តំបន់អឺរ៉ូ និង ជប៉ុន បានកើនឡើង ។ ទំនិញប្រើប្រាស់គ្រប់មុខនៅ US បានឡើងថ្លៃ ៥.៦%. នៅតំបន់អឺរ៉ូ ៤.១% និង នៅជប៉ុន ២.៣% ។ ទន្ទឹមគ្នានេះ អត្រាអតិជរណាមានក៏រិត ៦.៣% នៅហុងកុង និង ៥.៩% នៅកូរ៉េខាងត្បូង ។ អតិជរណាប្រចាំឆ្នាំនៅចិន ថយចុះមកត្រឹម ៦.៣% ធ្យើបនឹងខែមុន ៧.១% ។ នៅថៃ ថ្លៃទំនិញប្រើប្រាស់គ្រប់មុខកើន ៩.២% និង នៅម៉ាឡេស៊ីកើន ៨.៥% រីឯអតិជរណានៅសិង្ហបុរី ថយចុះមកត្រឹម ៦.៥% ធ្យើបនឹងខែមុន ៧.៩% ។

នៅខែសីហា ២០០៨ ដុល្លារUS ឡើងថ្លៃទល់នឹងរូបិយវត្ថុចំបងៗ ដូចជា ដុល្លារហុងកុង ប្រាក់វ៉ិនកូរ៉េខាងត្បូង ប្រាក់យ៉េនជប៉ុន ប្រាក់អឺរ៉ូ និង ដុល្លារសិង្ហប៉ុរី ដោយប្តូរបាន ៧.៨១ដុល្លារហុងកុង/ដុល្លារUS. ១០៤៥.៧៥វ៉ិន/ដុល្លារUS. ១០៩យ៉េន/ដុល្លារUS. ០.៦៧អឺរ៉ូ/ដុល្លារUS និង ១.៤០ដុល្លារសិង្ហប៉ុរី/ដុល្លារUS ។ ទន្ទឹមគ្នានេះ ដុល្លារUS ក់ឡើងថ្លៃ ទល់នឹងប្រាក់បាតថៃ ដោយប្តូរបាន ៣៣.៨១បាត/ដុល្លារUS ។

នៅខែកក្ដដា ២០០៨ អង្ករ សណ្ដែកស្យេង ពោត និង ប្រេងឆា ធ្លាក់ថ្លៃជា លើកដំបូងចាប់ពីត្រីមាសទី៤ ឆ្នាំ២០០៧ មក។ អង្ករ (Thai 100% B) ធ្លាក់ថ្លៃ ១១%, ពោត ៨% និង ប្រេងឆា ៧%។ ទន្ទឹមគ្នានេះ ប្រេងឆៅ សាំង និង ម៉ាស៊ូត ធ្លាក់ថ្លៃយ៉ាងខ្លាំង ដោយប្រេងឆៅ លក់ថ្លៃ ១១៤ដុល្លារ/ ធុង, សាំង ៧៧,៨៦សេន/លីត្រ និង ម៉ាស៊ូត ៤៥,៧៥សេន/ លីត្រ ។

In April, there was a 7 percent decline in the government budget surplus, from the preceding month, to KHR 262 bn. April's surplus was 46 percent higher than the surplus in the same month last year. During the same month, a slight drop of current budget revenues was also evident, but they were 40 percent higher than revenue of a year earlier. Current budget expenditure in April declined slightly to KHR 210 bn, from KHR 218 bn a month earlier.

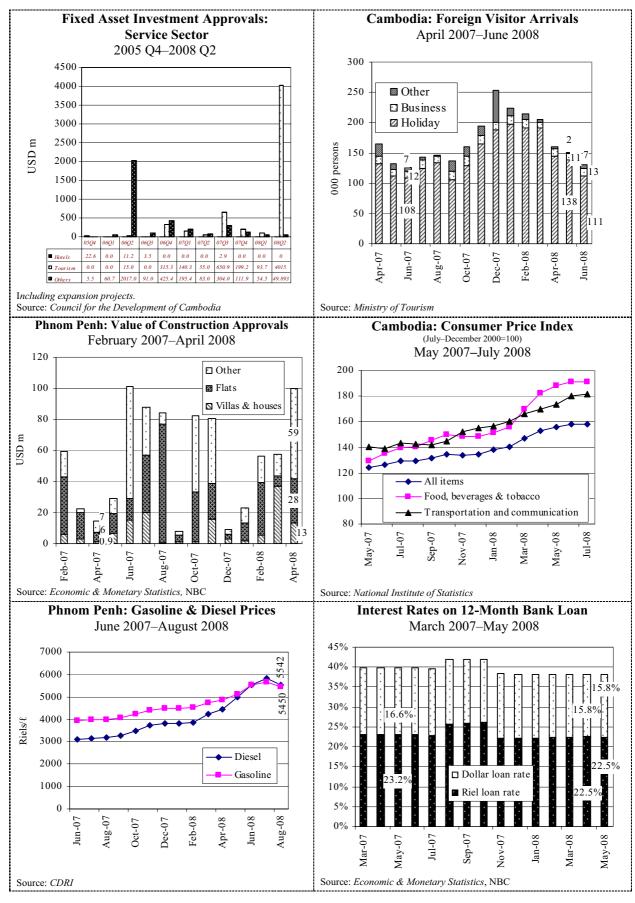
In August, prices of fresh fish in Siem Reap and Battambang provinces increased markedly, but fell in Kompong Speu. Prices of first quality beef in Siem Reap dropped by 12 percent, but were stable in other selected provinces. Prices of first quality pork in Kampot decreased 20 percent. Prices of *Phka Khnhei* rice were steady.

In July, year-on-year inflation accelerated in the US, euro zone and Japan. US overall consumer prices were up by 5.6 percent, in the Euro zone 4.1 percent and Japan 2.3 percent. During the same period, inflation was 6.3 percent in Hong Kong and 5.9 percent in South Korea. China's annual inflation was 6.3 percent, lower than the 7.1 percent of a month earlier. Prices in Thailand were up 9.2 percent and in Malaysia 8.5 percent, while in Singapore inflation was 6.5 percent, lower than the 7.5 percent of the preceding month.

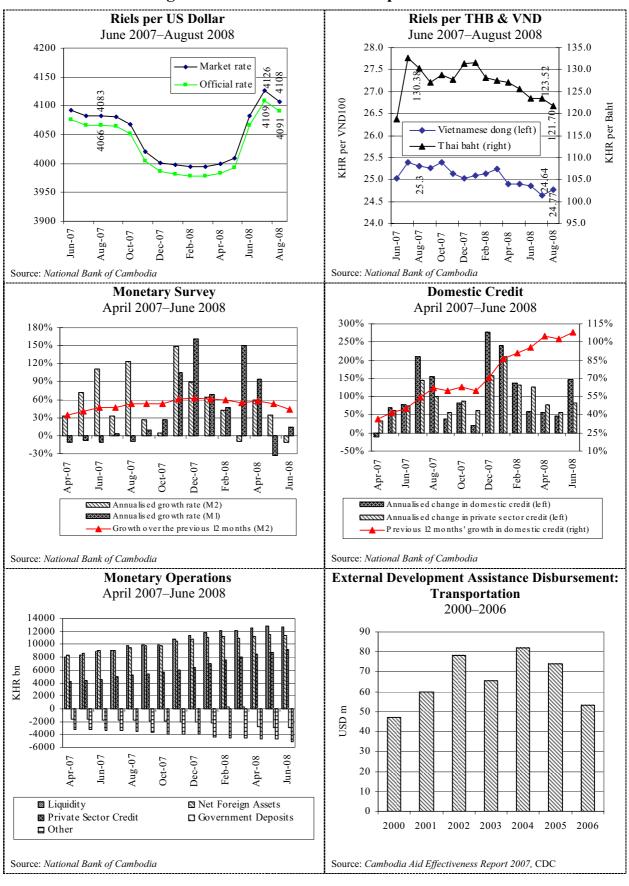
In August, the US dollar gained strength against major currencies. It was traded higher against the Hong Kong dollar, Korean won, Japanese yen, euro and Singapore dollar, exchanging at 7.81 HKD/USD, 1045.75 KRW/USD, 109 JPY/USD, 0.67 EUR/USD and 1.40 SD/USD. The dollar also appreciated against the baht, trading at 33.81 THB/USD.

July marked a fall in prices of rice, soybeans, maize and palm oil for the first time since the last quarter of 2007. Rice (Thai 100% B) fell 11 percent, followed by maize, 8 percent and palm oil, 7 percent. During the same period, crude oil, gasoline and diesel showed a marked fall. Crude oil sold at USD114/barrel, while gasoline and diesel traded at US 77.86 cents/litre and US 85.75 cents/litre.

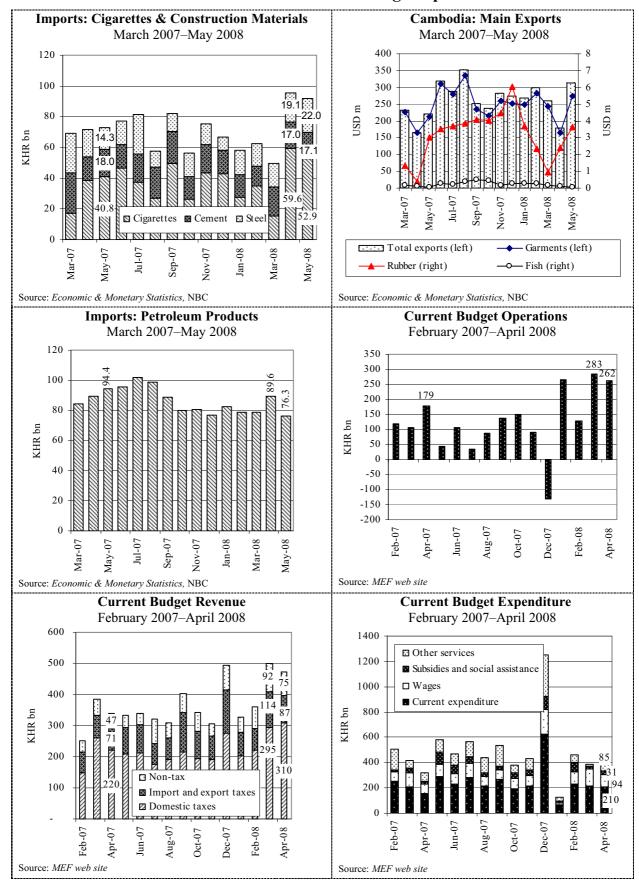
សតម្លូតាពសេដ្ឋតិច្ចសំខាត់១ និ១ ថ្លៃធំនិញរបស់តម្លូខា Main Economic Activities and Consumer Prices in Cambodia

ស្ថាននាពអគ្រាម្នូរប្រាត់ និច ខិត្តយអនិចឌ្ឈន៍ពីទ្រៅប្រនេស Exchange Rates and External Development Assistance

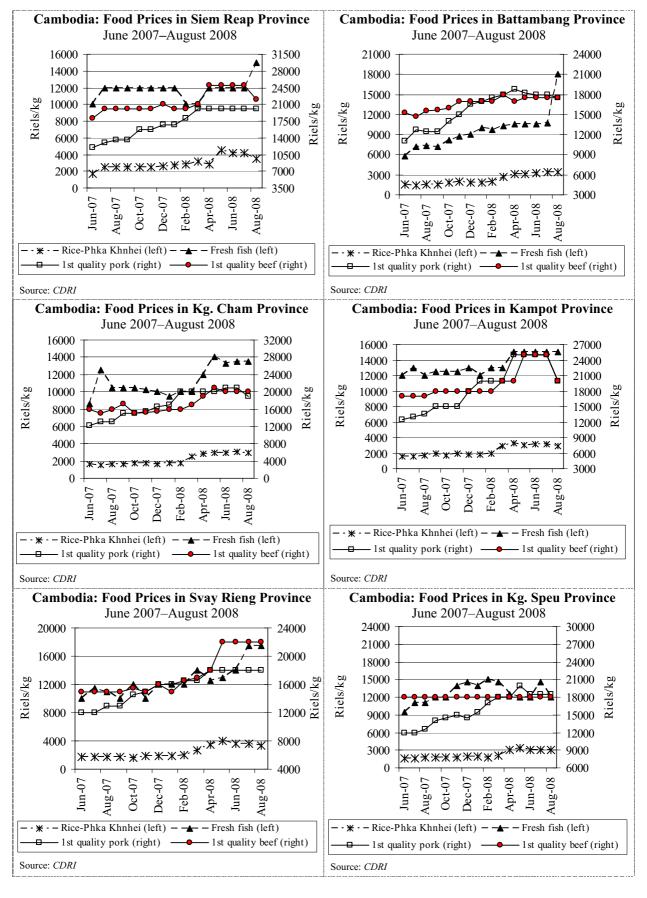

ពាណិទូតម្ចូត្រៅប្រធេស សិ១ តារអស្ទុចគ្គួ៥ចិតាខាតិ External Trade and National Budget Operations

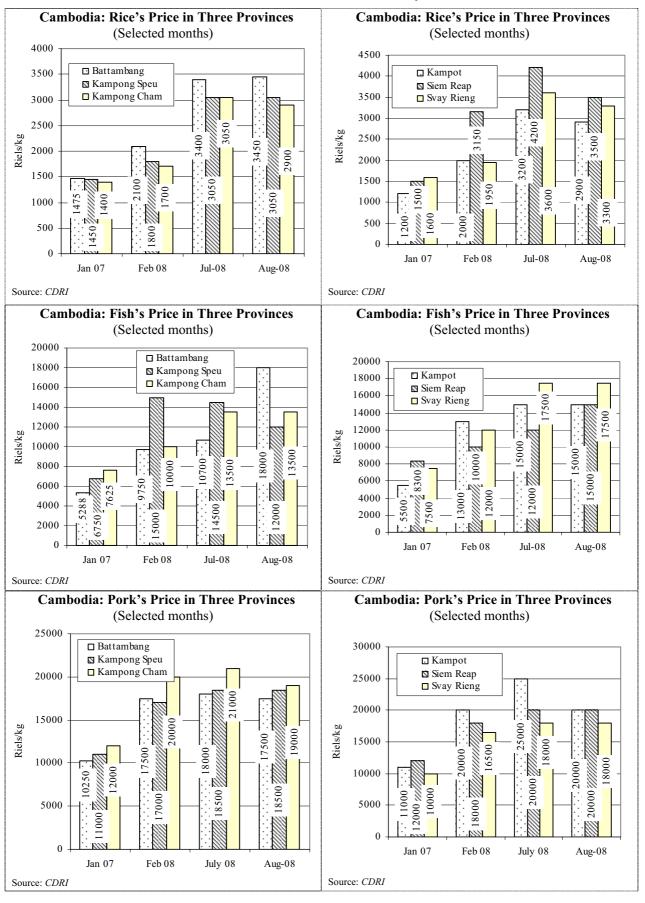

្ងៃនៃនិញ្ចុឌាមមណ្តាខេត្តនៃរួមនេសតម្លូខា

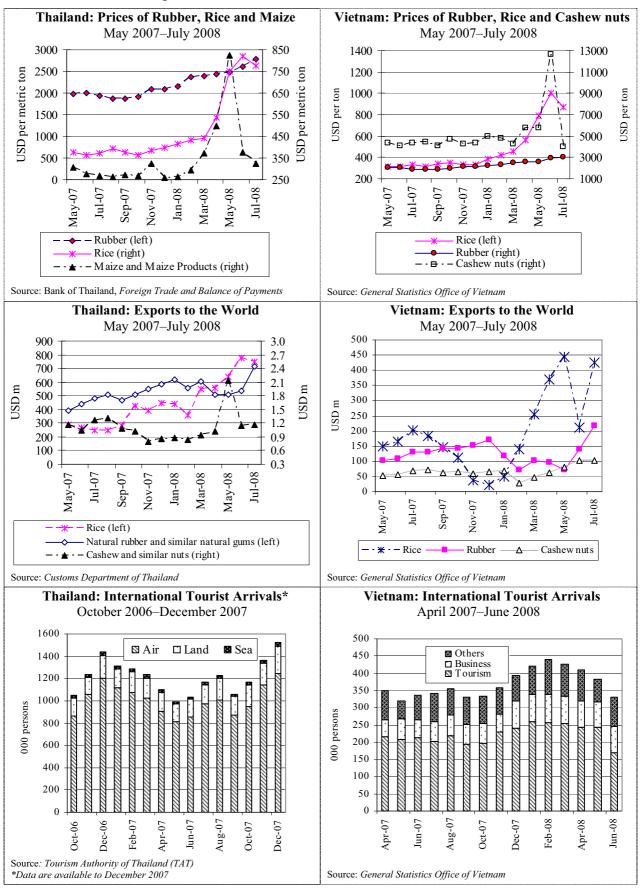

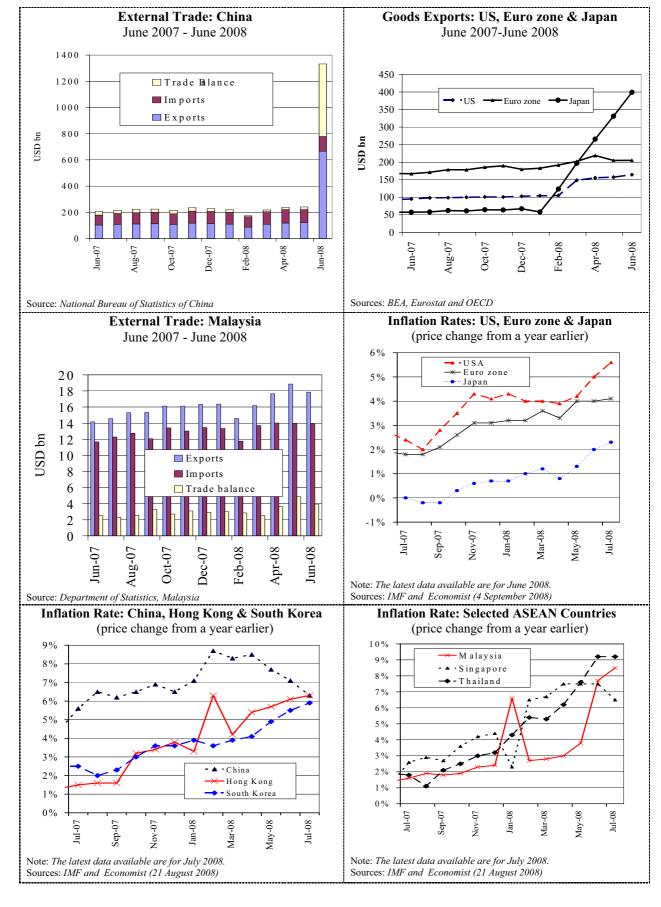
ថ្លៃនំសិញភាមមណ្តាខេត្តសៃប្រទេសតម្លេខា: កាមម្ទុខនំសិញ Provincial Goods Prices in Cambodia by Products

តំលៃនំសិញ តារសំខេញ សិ១ ចំនួននេសចរអន្តរខាតិនៅត្ត១ប្រនេសខាវិនត្តរបស់តម្លួខា Goods Prices, Exports and International Tourist Arrivals to Partners of Cambodia

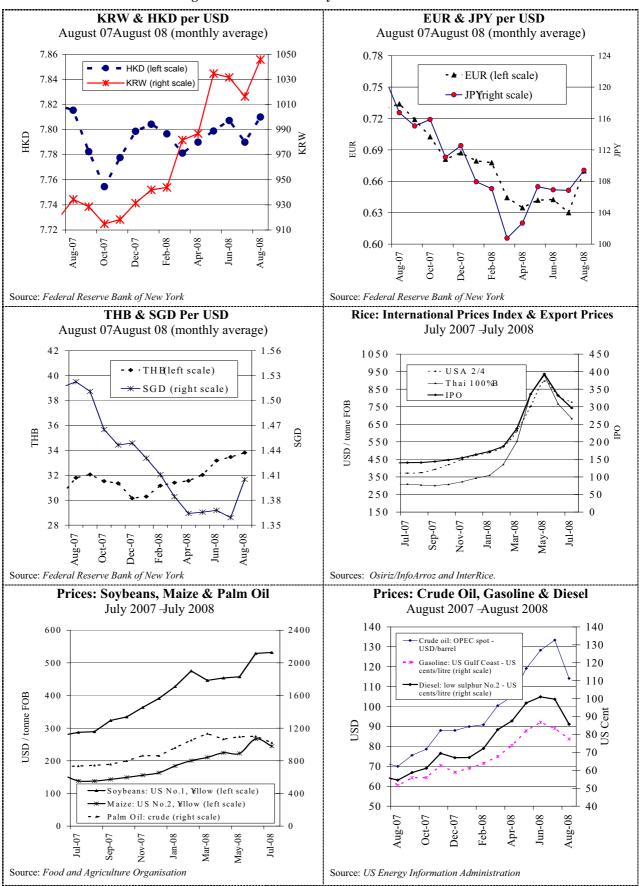

សតម្លូតាពេសដ្ឋតិច្ច និ១ ស្ថានភាពអគ្រោអតិដះណាំនៃបណ្តាម្រទេសហំដៃគ្លូរបស់ឥម្ពុថា Economic Activity and Inflation Rates of Selected Economic Partners of Cambodia

អង្រាម្ពីរយ៉ង់ និ១ ស្ថានភាពដំលែននិញលើនីផ្សារអន្តរថាតិ

Exchange Rates and Commodity Prices in World Markets

ព័ត៌មានអេដ្ឋតិច្ច Economic News

ព័ត៌មានសេដ្ឋភិច្ចសំខាន់ៗ:

ក្រុមហ៊ុន រ៉ូយ៉ាល់ ប្រមូលទុន ២ពាន់លានដុល្លារដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍កោះ: ក្រុមហ៊ុន រ៉ូយ៉ាល់ ជាក្រុមហ៊ុនពហុផលិតផលមួយនៅកម្ពុជាដែលមាន សាខាចំរុះតាំងពីធនាគាររហូតដល់ក្រុមហ៊ុនទូរស័ព្ទចល័ត ។ ក្រុមហ៊ុននេះ កំពុងប្រមូលទុន ២ពាន់លានដុល្លារ ពីវិនិយោគិនឯកជនមួយចំនួន ព្រមទាំង ក្រុមហ៊ុន Millennium Group ដែលមានមូលដ្ឋាននៅហុងកុង ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍ កោះរុងនៅក្រុងព្រះសីហនុ ដែលជាកំពង់ផែទឹកជ្រៅតែ មួយគត់នៅកម្ពុជា។ ចលនាប្រមូលទុននេះ កើតមានដោយសារវិនិយោគិន មានផែនការតំលៃរាប់ពាន់លានដុល្លារ ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍ឆ្នេរសមុទ្រកម្ពុជាឱ្យ ក្លាយជា គោលដៅដំណើរលំហែកំសាន្តឈានមុខមួយនៅអាស៊ី ។ វិនិយោគ បែបនេះបានរៀបចំឡើង ដើម្បីជួយធ្វើចំរុះកម្មវិស័យទេសចរណ៍កម្ពុជា ដែលកំពុងពឹងផ្នែកយ៉ាងខ្លាំងលើប្រាសាទអង្គរវត្ត និងសំណង់ប្រវត្តិសាស្ត្រ ផ្សេងទៀតនៅក្នុងប្រទេស ។ MPDI ដែលជាសាខាមួយរបស់សហគ្រាស ត្រកូលសេង (ក្រុមហ៊ុនកាន់កាប់ដោយគ្រួសារ) និងជាក្រុមហ៊ុនសំណង់ នាំមុខគេ កំពុងដំណើរការគំរោងមានតំលៃ ២ពាន់លានដុល្លារ មួយឡេត ដោយរួមដៃជាមួយវិនិយោគិនមិនបញ្ចេញឈ្មោះមកពីអាមេរិក ជប៉ុន និង មជ្ឈឹមបូព៌ា ។ គំរោងនេះនឹងពង្រីកមួយជាបីនូវទំហំទីក្រុងកែប ដែលជា កន្លែងលំហែកំសាន្តតាំងពីសម័យអាណានិគមបារាំង និងដែលសព្វថ្ងៃពុំទាន់ មានការយកចិត្តទុកដាក់ច្រើន ។ គំរោងរបស់សហគ្រាសត្រកូលសេង រួមមាន ការចាក់ដីតាមបណ្ដេយឆ្នេរសមុទ្រ ៦គ.ម និងការសាងសង់ អការខ្ពស់១ និងផ្ទះប្រណិត១ ដែលអាចទទួលអោយស្នាក់នៅបានដល់ទៅ ១០.០០០គ្រួសារ ។ លោកស្រី សេង វ៉ាន់ថា ប្រធានហិរញ្ញវត្ថុនៃ សហគ្រាសត្រកូលសេង បានបញ្ជាក់ថា ការសាងសង់នៅទីក្រុងកែប ប្រហែលចាប់ផ្ដើមនៅឆ្នាំក្រោយ ដោយប្រើហិរញ្ញប្បទានមួយវគ្គដំបូង ចំនួន ២៥០លានដុល្លារ ដែលមានការចូលហ៊ុនពីសហគ្រាសល្បីឈ្មោះនៅ ជប៉ុន អាមេរិក និងមជ្ឈិ៍មបូពា៌ និងក្រុមហ៊ុនវិនិយោគទុនឯកជនមួយចំនួន បានលើកឡេតថា គំរោងនេះអាចនឹងក្លាយជា ទេត្រ។ លោកស្រី សហគ្រាសកម្ពុជាទី១ ដែលមានសន្លឹកហ៊ុនដាក់លក់ក្នុងផ្សារហ៊ុននៅក្រៅ ប្រទេស គឺអាចនៅផ្សារហ៊ុនហុងកុង រឺ កូរ៉េខាងត្បូង ។ ចំពោះអតិថិជនវិញ ក្រុមអ្នកអភិវឌ្ឍន៍ ផ្ដោតជាពិសេសលើអ្នកចូលនិវត្តន៍ ដែលមានធនធាន ច្រើនមកពីប្រទេសសិង្ហបុរី កូរ៉េខាងត្បូង និង ជប៉ុន ។ ប៉ុន្តែក៏មានផ្ទះមួយ ចំនួន ដែលត្រ្យេមទុកសំរាប់ប្រជាជនកម្ពុជាដែរ ។

(รูซสต: Financial Times, 17 August)

Economic News Highlights:

Royal to raise USD2 bn to develop island: Royal Group, a Cambodian conglomerate whose interests range from banking to mobile telephony, is raising USD2 bn from private investors, together with the Hong Kong-based Millennium Group, to develop Koh Rong, an island off Sihanoukville, Cambodia's only deep-water port. The move comes as property developers are planning billion-dollar investments to transform Cambodia's coastline into one of Asia's leading holiday destinations. Such investments are designed to help diversify a Cambodian tourism industry that is heavily reliant on Angkor Wat and the country's other inland historic treasures. MPDI, a subsidiary of Seng Enterprise, a family-owned group that is one of Cambodia's leading construction companies, is working on another USD2 bn project with unnamed US, Japanese and Middle Eastern investors. The project will triple the size of Kep, a neglected former French colonial resort. Seng's plan involves reclaiming land along a 6 km stretch of coastline and building luxury towers and bungalows that will be able to house about 10,000 families. Vantha Seng, chief financial officer of Seng Enterprise, said construction in Kep was likely to start next year, thanks to a first round of financing of about USD250 m, with contributions from "wellknown" Japanese, US and Middle Eastern funds and private equity firms. She said the project could become Cambodia's first offshore listing, on either the Hong Kong or South Korean stock exchange. As to the targeted clientele, the developers are betting particularly on wealthy pensioners from Singapore, South Korea and Japan. Some of the housing will also be reserved for Cambodians. (Source: Financial Times, 17 August)

Links to other economic news:

1. "ASEAN needs to be strong and integrated to woo investors"

(http://www.bernama.com/bernama/v5/newsworld.php?id=353975)

2. "Rising Chinese salaries push Adidas to look elsewhere: report"

(http://afp.google.com/article/ALeqM5jKGxlQWF7 mTO3L8twylAgirUe8Lw)

3. "Thailand economic growth probably slowed, easing rate pressure"

(http://www.bloomberg.com/apps/news?pid=206010 87&sid=a756OhTK3vTA&refer=home)

4. "Vietnam pours \$1.28 billion into investment in Laos"

(http://asia.news.yahoo.com/080813/4/3nksj.html)